

Bilag 10. Begreber til budgetprocessen

- **Anlægsudgifter** – Udgifter til byggeri og renovering af kommunens bygninger, veje mv.
- **Budgetbidrag** – Forvaltningernes samlede bidrag til budgetprocessen, som indeholder forslag, udfordringer, konsekvensbeskrivelser og prioriteringer til brug for de politiske forhandlinger.
- **Budgetforhandlinger** – Politikerne forhandler hvert efterår om det kommende års budget. Her bestemmes, hvad der skal afsættes penge til i det kommende år.
- **Driftsoverenskomster** – Aftaler mellem kommunen og selvejende tilbud, som fastlægger økonomi, kvalitet, målgrupper og krav til drift og dokumentation.
- **Effektiviseringsmåltal** – Krav til, hvor meget der samlet set skal findes i besparelser på serviceområdet. Måltallet bliver fastsat i indkaldelsescirkulæret og skal sikre, at der er råderum til politiske ønsker, inden budgetforhandlingerne begynder.
- **Indkaldelsescirkulæret (IC)** – Fastlægger de overordnede økonomiske rammer, krav og spilleregler for hele budgetprocessen samt effektiviseringsmåltal for det kommende år. Godkendes af Økonomiudvalget i januar.
- **Omprioriteringsprocessen** – Alle udvalg skal beslutte effektiviseringer, investeringer og besparelser for at opnå deres effektiviseringsmåltal. De frivogne midler indgår i den senere budgetforhandling.
- **Overførselssagen** – Partierne bag sidste års budgetaftale forhandler i foråret om de midler, der ikke blev brugt fra sidste års regnskab. Midlerne tildeles som udgangspunkt etårigt.
- **P/L (pris- og lønudvikling)** – Beskriver, hvor meget priser og lønninger forventes at stige i de kommende år, hvis der skal kunne købes det samme. Hvert år ifm. Økonomiaftalen udarbejder KL estimater for, hvor meget priser og lønninger forventes at stige.
- **Provenu** – Det økonomiske resultat af et forslag, fx en besparelse som følge af et effektiviserings- eller investeringsforslag.
- **Serviceudgifter** – Udgifter til daglig drift af kommunens serviceområder, herunder løn til borgerrettede medarbejdere, administration mv.
- **Stigende profil** – Den ekstra gevinst fra tidligere besluttede forslag, hvor besparelsen eller gevinsten vokser år for år, typisk fordi effekten først opnås gradvist.

Kategorier – forslag til omprioriteringsprocessen

- **Investeringsforslag** – Forslag, der kræver en økonomisk investering, og som forventes at skabe fremtidige varige besparelser, fx gennem lavere driftsudgifter via reduceret behov o.lign. Forvaltningerne kan få investeringsmidler i 1-4 år via investeringspuljerne, der udmøntes to gange årligt (ifm. overførselssagen i foråret og ved budgetforhandlingerne i efteråret)
- **Effektiviseringsforslag** – Forslag, der reducerer udgifterne varigt uden behov for investering.
- **Innovationsforslag** – Forslag om at teste nye arbejdsmetoder eller teknologier med henblik på at opnå økonomiske besparelser på et senere tidspunkt.

Kategorier – forslag til budgetforhandlingerne og overførselssagen

- **Need to** – Uforudsete sager, som skyldes udefrakommende påvirkninger, fx lovgivning eller statslige krav (need to risiko) eller sager vedrørende etablering af den nødvendige kapacitet til tiden (need to kapacitet).
- **Forvaltningsspecifikke udfordringer** – Udfordringer, som den enkelte forvaltning selv identificerer og prioriterer. Hver forvaltning kan løfte 1-3 særlige udfordringer med stor faglig eller økonomisk betydning.
- **Rettidig omhu** – Sager, hvor kommunen umiddelbart risikerer et konkret økonomisk tab, såfremt finansieringen udskydes, eller sager, hvor der kan opnås en bedre udnyttelse af kommunens grunde ifm. anlægsbyggerier.
- **Fastholdelse og rekruttering** – Sager og initiativer der bidrager til at sikre tilstrækkelig arbejdskraft, særligt på velfærdsområder med mangel på medarbejdere. Der kan forelægges 1-3 sager pr. forvaltning.
- **Bevillingsudløb** – Når en midlertidig bevilling ophører, fordi den er tidsbegrænset. Hvis indsatsen skal fortsætte, kræver det en ny politisk beslutning og finansiering.
- **Politiske hensigtserklæringer** – Politiske tilkendegivelser om en ønsket retning, uden at der træffes beslutning om finansiering. Bruges, når en indsats eller udfordring ønskes taget op i senere politiske forhandlinger.
- **Politiske ønskeforslag** – Politisk bestilte forslag til nye initiativer eller ændringer, som forvaltningerne udarbejder til brug for budgetprocessen.